

датково вивчити дані про особу затриманого чи з'ясувати інші обставини, які мають значення для прийняття рішення з цього питання, то суддя вправі продовжити затримання до десяти, а за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого – до п'ятнадцяти діб, про що виноситься постанова. У разі, коли така необхідність виникне при вирішенні цього питання щодо особи, яка не затримувалася, суддя вправі відкласти його розгляд на строк до десяти діб і вжити заходів, спроможних забезпечити на цей період її належну поведінку, або своєю постановою затримати підозрюваного, обвинуваченого на цей строк. (ч. 9 ст. 165-2 Кримінально-процесуального кодексу України)

Строк затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, обчислюється з моменту доставлення цієї особи до органу дізнання чи до слідчого, а якщо затримання зазначеної особи провадиться на підставі постанови про затримання, винесеної органом дізнання або слідчим, то з моменту фактичного її затримання. (ч. 2 ст. 3 Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину)

Адміністративне затримання особи допускається у випадках, прямо передбачених законами України, з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення.

За підставами, метою та строками розрізняють два види адміністративного затримання:

- затримання на загальних підставах
- спеціальні види затримання

До затримання на загальних підставах можна віднести таке затримання, яке проводиться працівниками міліції на строк до трьох годин, а затриманих тримають в черговій кімнаті або іншому службовому приміщенні.

Спеціальне затримання продовжується більш тривалий проміжок часу, ніж загальне, тому воно може проводитися тільки у випадку вчинення особою певного, прямо вказаного в законі проступку (наприклад, дрібного хуліганства).

Види адміністративного затримання:

- затримання осіб, що перебувають у стані сп'яніння;
- затримання осіб, які вчинили дрібне хуліганство;
- затримання осіб, що займаються бродяжництвом та жебракуванням;
- затримання осіб, які ухиляються від явки до суду, що розглядає справу про вчинені ними проступки;
- затримання порушників прикордонного режиму.

Строк адміністративного затримання обчислюється з моменту доставлення порушника для складення протоколу, а особи, яка перебувала у стані сп'яніння, – з часу її витвердження (ч. 5 ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Ст. 262 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначає підстави, за яких проводиться адміністративне затримання та органи, які повноважні таке затримання здійснювати.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Портал Судова влада України
Державна судова адміністрація
України

www.court.gov.ua

Генеральна прокуратура
України

www.gp.gov.ua

Міністерство внутрішніх справ
України

www.mvs.gov.ua

Верховний суд України

www.scourt.gov.ua

Законодавство України

www.rada.gov.ua

Єдиний державний реєстр
судових рішень

www.reyestr.court.gov.ua

Проект USAID «Україна:
верховенство права»

www.ukrainerol.org.ua

Пам'ятайте, перед вчиненням будь-яких
значущих юридичних дій варто отримати
консультацію юриста.

Брошури, буклети та відеоролики про судову систему України підготовлені та видані за підтримки Проекту USAID «Україна: верховенство права» у співпраці з Радою суддів України та Державною судовою адміністрацією України.

ЩО ТАКЕ ЗАТРИМАННЯ?

ЗАТРИМАННЯ – це короткострокове позбавлення свободи особи, здійснене уповноваженими представниками органів державної влади.

Як правило, затримати особу можна на підставі рішення суду – про застосування такого запобіжного заходу як взяття під варту. Однак Конституція України (ч. 3 ст. 29) передбачає можливість затримання особи і без рішення суду «у разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити». Таке затримання називають кримінальним. Воно може застосовуватися лише до особи, яку підозрюють у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі, за наявності однієї з таких підстав:

→ коли людину застали при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;

→ коли очевидці, в тому числі й потерпілі, прямо вкажуть на дану особу як таку, що вчинила злочин;

→ коли на особі або її одязі, при ній або в її помешканні будуть знайдені явні сліди злочину (ч. 1 ст. 106 Кримінально-процесуального кодексу).

При наявності інших даних, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, її може бути затримано також при спробі втечі, або відсутності у неї реєстрації місця проживання чи перебування, або відсутності інформації про її ім'я, місце проживання. Щоб уникнути затримання з цих підстав краще мати при собі документ, що посвідчує особу, із підтвердженням зареєстрованого місця проживання чи перебування (передусім паспорт).

Водночас законодавство визначає інші два види затримання без рішення суду:

→ **адміністративне** – основною метою якого є припинення адміністративного правопорушення або оформлення факту вже вчиненого правопорушення;

→ **загальне** – що спрямоване на захист життя чи здоров'я самих затриманих осіб. Йдеться про: дітей віком до 16 років, які залишилися без опіки; осіб у стані сп'яніння, якщо вони втратили здатність самостійно пересуватися чи можуть завдати шкоди оточуючим людям або собі; осіб, які займаються бродяжництвом; осіб, які ухиляються від лікування хронічного алкоголізму або наркоманії; осіб, які мають ознаки вираженого психічного розладу і створюють у зв'язку з цим реальну небезпеку для себе та оточуючих людей.

НА ЯКИЙ СТРОК МОЖЕ БУТИ ЗАТРИМАНО ОСОБУ БЕЗ РІШЕННЯ СУДУ?

Затримання особи за підозрою у вчиненні злочину не може тривати більш ніж 72 години без рішення суду.

Адміністративне затримання може тривати не більше 3-х годин, за винятком окремих випадків (ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

З ЯКОГО ЧАСУ ОСОБА ВВАЖАЄТЬСЯ ЗАТРИМАНОЮ?

Затримання розподіляється :

→ за підозрою у вчиненні злочину (за який може бути призначене покарання у виді позбавлення волі)

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВАС ЗАТРИМАЛИ?

Дізнайтеся мотиви затримання. **УВАГА!** Пояснення осіб, які здійснили затримання, повинні бути обґрунтованими та чіткими

Отримайте від осіб, які Вас затримали, такі відомості: прізвище, місце роботи, а також попросіть пред'явити службове посвідчення **УВАГА!** Працівники правоохоронних органів зобов'язані на Вашу вимогу надати вищезгадані відомості та пред'явити службове посвідчення. Намагайтеся запам'ятати інформацію про правоохоронців, оскільки при оскарженні дій цих працівників Вам буде легше визначити об'єкт оскарження

Вимагайте, щоб Вам роз'яснили права як особи, яку затримали

Вимагайте, щоб про Ваше затримання працівники правоохоронного органу повідомили одного з родичів чи близьких осіб

Вимагайте, щоб про Ваше затримання працівники правоохоронного органу повідомили Вашого адвоката або надали Вам можливість зв'язатися з юристом

При підписанні протоколу про затримання зазначте у ньому свої зауваження до процедури затримання, якщо у Вас такі є

За необхідності скористайтеся своїм конституційним правом не відповідати на запитання, тобто не давати показання або пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів

Оскаржіть Ваше затримання до прокуратури або суду, якщо вважаєте, що воно не відповідає законодавству України і відшкодуйте шкоду, завдану незаконним затриманням **УВАГА!** В будь-якому випадку, без рішення суду Вас можуть затримати не більше як на **72** години

→ адміністративне затримання

За підозрою у вчиненні злочину особа може бути затримана лише з таких підстав:

→ коли цю особу застали при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;

→ коли очевидці, в тому числі й потерпілі, прямо вкажуть на дану особу, що саме вона вчинила злочин;

→ коли на підозрюваному або на його одязі, при ньому або в його житлі буде виявлено явні сліди злочину.

При наявності інших даних, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, її може бути затримано лише в тому разі,

коли ця особа намагалася втекти, або коли її місце проживання чи перебування не зареєстровано, або коли не встановлено особи підозрюваного. (ч. 1 ст. 106 Кримінально-процесуального кодексу України)

Особу, затриману за підозрою у вчиненні злочину, орган дізнання повинен звільнити протягом 72 годин з моменту затримання, якщо до цього часу до установи попереднього ув'язнення не надійшла постанова суду про обрання особі запобіжного заходу у виді позбавлення волі.

Якщо для обрання затриманому запобіжного заходу необхідно до-